

NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NOTAT

Til: Stortinget v / Næringskomiteen
Fra: Forskningsdirektør Per Stålnacke
Dato: 11.03.2025

Høringsuttalelse til Stortinget, til Representantforslag 8_95 S 2024-2025, om å ta vare på villgeitene

NIBIO viser til behandling av Representantforslag om å ta vare på villgeitene, [Dokument 8:95 S \(2024-2025\)](#). Forslaget ble 20. februar tillagt Næringskomiteen, hvorpå det i høring ble åpnet for skriftlige innspill innen 11. februar kl. 23.59.

Foreløpig dato for behandling i Stortinget er satt til 8. april 2025.

Skriftlige innspill er offentlige og vil bli publisert på Stortinget.no.

NIBIOs skriftlige innspill er gitt i Stortingets digitale løsning. Dette notatet gjengir innspillet slik det er levert.

Om å instruere Mattilsynet i saken om de forvillede geitene på Kvist i Sognefjorden

Innspillet er koordinert av seniorrådgiver Nina Svartedal i Norsk genressurscenter, ved NIBIO.

NIBIOs vurdering

Norsk genressurscenter mener forslaget bør avvises med følgende begrunnelse:

1. Mattilsynets vedtak er godt begrunnet og sikrer dyrevelferden til de forvillede geitene som forslagsstillerne feilaktig kaller «villgeit».

NIBIO

- a. I henhold til naturmangfoldloven kan ikke domestiserte arter som har rømt falle inn under definisjonen vilt. Dette betyr at geiter i Norge ikke, under noen omstendigheter, kan falle inn under begrepet «villgeiter».
- b. Husdyr har rettigheter som er forankret i ulike lovverk som Mattilsynet har ansvaret for å forvalte.
2. Mattilsynet krever primært **avvikling** av dagens dyrehold, ikke **avliving**.
  - a. Dette åpner for at dyremateriale kan tas ut av flokken for temming.
  - b. Slik kan dyrematerialet sikres i tråd med Statsforvalteren i Vestland og Norsk genressurscenters holdning om at geitene har et husdyrgenetisk materiale som Norge har interesse av å bevare for ettertida.
  - c. Dyremateriale som ikke lar seg temme, må derimot avlives for at dagens dyrehold av disse geitene skal avvikles.
3. Representantskapsforslagets instruksjon av Mattilsynet vil være uheldig. Det vil forverre situasjonen for geitene og forlenge deres lidelser.

Forvaltningen anser ikke geitene som «vilt»

Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) orienterte Norsk genressurscenter (med kopi til Mattilsynet, Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet) i brev av 28.7.2011 (deres ref 2011/1225 ART-VI-ELU), om status for forvillede kystgeit;

...Vi vil i dette spørsmålet vise til Lov 19. juni 2009 nr 100 om forvaltning av naturene mangfold (Naturmangfoldloven). Hvor begrepet vilt er definert i § 3, bokstav p: «vilt: naturlig viltlevende landpattedyr, fugler, krypdyr og amfibier»

Bestemmelsen er nærmere utdypet i Ot. Prp. Nr. 52 (2008-2009) hvor det heter; Definisjonen av vilt i bokstav p svarer til gjeldende definisjon av viltloven § 2. Ordet «naturlig» er tilføyd for det første for å utelukke domestiserte arter som har rømt eller som er ute og beiter.»

De aktuelle geitene må regnes som «domestiserte arter», og uavhengig av om disse har rømt eller blitt satt ut, så vil de ikke falle inn under viltbegrepet, uavhengig av hvor lenge de har levd fritt på de aktuelle lokalitetene.

Kje er fanget inn for temming i februar 2025

Norsk genressurscenter kan informere Næringskomiteen om at det i vinter, i samråd med de forvillede geitenes eier, er fanget inn flere relativt nyfødte kje. Disse kjeene blir tatt hånd om av en lokal vert. Flere av kjeene var i dårlig forfatning da de ble fanget, men alle har kommet seg og er i fin form i skrivende stund. Eier har, i samråd med Mattilsynet, bestilt øremerker til kjeene slik at de oppfyller kravene i *Forskrift om merking, registrering og rapportering av småfe*. Verten er videre i dialog med Mattilsynet om å utarbeide en plan for å kunne dokumentere dyras smittestatus og er innforstått med at det kan ta tre år.

NIBIO

Dette er en god begynnelse på å sikre dyrematerialet som husdyr for framtida. Samtidig følger eier opp Mattilsynets vedtak om avvikling av dyreholdet av de forvillede geitene ved å planlegge jakt på de voksne og utemmede dyra høsten 2025.

Forvaltningen samarbeider om å bevare de unike genene i flokken

Norsk genressurscenter og Statsforvalteren i Vestland samarbeider med eier og verten om å utarbeide en plan for hvordan dette unike dyrematerialet kan bevares både i genbank og i ordinært husdyrhold så snart smittestatus er avklart. Planen vil gå over flere år og fordrer at smittestatus hos flokken er så god at Mattilsynet etter hvert frigir de temmede kjea fra karantenen de står i nå.

NIBIOs synspunkter om situasjonen for geitene vil bli publisert som en kronikk i ukeavisa Dag og Tid i uke 11.

Mvh NIBIO

Forskningsdirektør Per Stålnacke